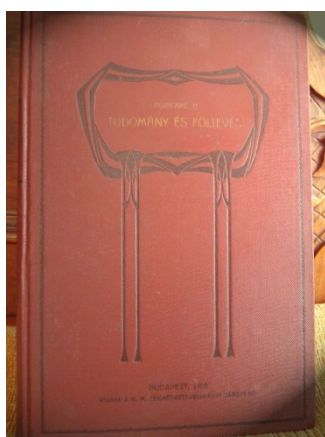

Poincaré, Tudomány és föltevés

Egy internetről eltűnt digitalizált anyagról

Korábbi írásomban hivatkoztam már a címben feltüntetett anyag magyar nyelvű elérésére, melyet az MTA tett lehetővé a régi honlapján az Akadémiai-Filozófiai Szabadegyetem keretében. A napokban vettem észre, hogy a dokumentum már nem érhető el az MTA új weboldalán, és az internetarchívumban is csak a fordító, **Szilárd Béla** összefoglalója található meg.

Minden hibái és fogyatékoságai ellenére is sajnálom, hogy eltűnt ez a dokumentum; az 1908-ban kiadott magyar fordítás digitalizált munkaanyaga, mivel az eredeti kötet csak antikváriumokban lelhető fel néha-néha, és újabb kiadásban sem jelent meg magyarul. A digitalizált változat ráadásul sok előnnyel bír, ezek közül az egyik legnagyobb az, hogy igen könnyű keresni benne.¹

Poincaré sok, ma is megfontolandó megállapítást tesz ebben a filozófiai munkájában. Megértem, ha valakinek minőségi kifogásai lehettek az eltüntetett digitalizált anyaggal kapcsolatban, hiszen miközben hűen követi a régies helyesírást, ugyanakkor következtelen a paragrafusok tördelésének utánzásában, és néhány egyéb hiba is található benne. Mindezek ellenére is értékesnek tartom a munkát, és helytelenítem a törlését. Amíg újabb kiadás, vagy jobb digitalizált anyag nem készül, addig nélkülözhetetlen bárki számára, aki érdeklődik **Poincaré** munkássága, vagy a matematika és a fizika bármely területe, vagy annak története iránt.

Most hiánypótlásul mellékelem a jelenleg elérhetetlen anyagot, mert szerencsére 2010-ben lementettem az MTA által publikussá tett változatot. Ez még 2014-ben is elérhető volt az interneten, amikor az „Új végtelenről”² című írásomban hivatkoztam rá, és forrásul az MTA internetes anyagát jelöltem meg. Azóta sikerült megszereznem a 1908-ban megjelent fordítást könyv alakban is, így össze tudtam hasonlítani a digitalizált anyaggal. Az utóbbi elejéről hiányzik a tartalomjegyzék, a végéről a tárgy- és névmutató, de szerencsére **Zemplén Győző** jegyzetei megtalálhatóak a digitalizált anyagban is, viszont az ezekre utaló linkek az eredeti internetes dokumentum megfelelő helyére mutatnak, így használhatatlanok.

Megjegyzés: Szerzői jogokat nem sérthetek a több mint száz évvel ezelőtt megjelent könyv elérhetővé tételével, ahogy annak idején az MTA sem szegett ezzel törvényt. Az MTA jogait sem csorbítom a digitalizálásuk felhasználásával, hiszen forrásul megneveztem a korábban publikus internetes címet; <http://www.fil.hu/uniworld/egyetem/restricted/filtort/Poincare/elsofejezet.htm>, ha ma már nem is érhető el.

---

¹ Személyes példaként megemlítem, hogy jelenleg komolyan foglalkoztatnak az entrópiával összefüggő kérdések, és örömmel olvastam **Zemplén Győző** entrópiával kapcsolatos összefoglalóját a digitalizált változat 16)-os jegyzetében.

² Lásd <http://www.infinitemath.hu/archivum/matematika/162-az-uj-vegtelenrol>